

Шановні випускники університету 2008 року!

Мені надзвичайно приємно вітати вас від імені ректорату, усього колективу Ніжинської вищої школи, від себе особисто із завершенням одного із найважливіших етапів вашого життя – закінченням навчання у вузі й одержанням вищої освіти! Приємно констатувати, що більшість з наших випускників із честью і гордістю несуть звання випускника Гоголівського вузу, примножуючи його авторитет у всіх куточках держави та за її межами. Сподіваюсь, що своєю працею на благо України ви підтвердите високий рівень здобутих знань та примножите славу одного

із найстаріших вищих навчальних закладів держави.

Дякую вашим батькам за мужність та моральну підтримку вашого навчання в університеті, за те, що виховали вас чесними і свідомими громадянами. Я щиро вірю, що не існує у світі тих вершин, які б вам не підкорились, головне мати щире бажання й зусилля волі для їх завоювання. Бажаю вам успіхів у всіх ваших починаннях, усіляких гараздів та любові. Ніколи не зупиняйтесь на досягнутому, завжди рухайтесь вперед. Нехай вам щастить, любі випускники! Високо несіть стяг власних освітніх досягнень і своєю працею примножуйте авторитет нашого університету! У добру путь!»

*Ректор університету професор,
доктор політичних наук О.Д.Бойко*

Прощай, гоголевський вузе!

Залізничний вокзал... Шумний переповнений вагон... За вікнами – обличчя рідних і друзів, рідне місто, рідне поле, рідне деревце біля дороги... Усе залишилося десь там, за колією, за вагоном. Дуже захотілося заплющити очі, і розплющити їх знову в домі. Так і почався сон, міцний і довгий, але красивий і приємний. Лише зрідка траплялися такі короткі миті хвилювання і неспокою.

Розпочався цей сон у невеличкому місті Ніжині, з вузьенькою річкою і чудовими, розкішними архітектурними спорудами. Розпочався він прогулянкою вузькими алеями вистеленими жовтогарячими листочками, які привели до однієї з найважливіших будівель у житті – вищого навчального закладу, яким для мене став Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя. Сюди щоранку кликав дзвоник і щовечора вабили містичні колони і сходи. Тут щодня, щогодини гортаються невідомі раніше сторінки життя, які залишають відбиток у душі і серці. Перед очима якийсь калейдоскоп: живі обличчя і портрети, посмішки і сльози. І довга лекція, і коротка перерва, і гучна вечірка, і ніч перед іспитом. Відчути довелося багато: і радість, і відчай, і захоплення, і сум. А скільки вражень!

Але одразу, як тільки постає в уяві величезна будівля, між колонами з'являються обличчя, обличчя тих, хто щодня був поруч, хто вчив і вчився.

Раптом змінюються кольори: усе земне, багато квітів. Усе і всі здаються такими ж, але в душі якесь дивне передчуття того, що чудовий сон закінчиться, зовсім скоро не буде ні алей, ні колон, ні сходів, ні облич. А знову вагон, колія. Але чомусь не так вже радісно усвідомлювати, що очі розплющих у себе вдома.

Так швидко і зовсім непомітно, як сон, промчали роки нашого навчання в цьому славетному університеті. Ці роки – дійсно школа життя. Адже недаремно ще древні казали: «Виховує кожна хвилина життя і кожен куточок землі».

За ці кілька років ми відкрили для себе безліч таких куточків і знайшли ще один, який разом із рідним містом не раз згадаємо у казках онукам. Бо було тут все: і захоплення, і розчарування, і сміх, і сльози. Тут немов поєднались юність і тисячолітня мудрість, яка промовляє з кожного куточка аудиторії, зі сторінки у книзі і хоче залишитись у пам'яті, в серці.

І хочеться тепер лише одного – запам'ятати якомога більше і якнайдовше кожен мить із цих кількох безтурботних років.

А ще, і це найголовніше, запам'ятати і подякувати усім викладачам, які допомогли нам не лише отримати знання, а й усвідомити істини життя.

Вікторія Шапорець

Стежинами творчості...

Шановний читачу, ти тримаєш у руках останній у цьому навчальному році номер вузівської газети «Альма матер».

Він повністю підготовлений і змакетований слухачами факультету журналістики Центру суміжних професій, який є структурним підрозділом університету. Це підсумок дворічної творчої діяльності студентів, наслідки їх теоретичної та практичної підготовки. Кожна стаття, нарис чи інтерв'ю – це частина «мозку і серця» молодих журналістів.

Цього року йде на «самостійні журналістські хліба» сьомий випуск молодих газетярів. І випроводжаючи його у вирій творчості хочеться зробити невеличкий екскурс у історію.

Спеціальність «журналістика» на факультеті суміжних професій була відкрита у 2000 році з ініціативи поета, літературознавця, публіциста, члена Національної спілки письменників України Олександра Григоровича Астаф'єва, нині доктора філологічних наук, професора Національного університету імені Тараса Шевченка.

Випускник редакторського факультету Львівського лісотехнічного інституту, саме він склав перший навчальний план з даного фаху. Його ініціативу підтримали члени Національної спілки журналістів України викладачі вузу Олександр Забарний, Тетяна Сидоренко, професійні журналісти Надія Онищенко, Наталка Войтенко, мовознавець Надія Пасік.

Саме так і утвердилась спеціальність «журналістика» у нашому вузі. Праця названих викладачів не пройшла марно. За ці роки у професійну журналістику пішли випускники Наталка Арендар, Олена Лазун, Наталка Герасименко, Олена Марченко, Тетяна Загній. Стали професійними літераторами Тетяна Вининк, Анна Малігон. Закінчила магістратуру «Могилянки» Вікторія Гаврик. Не полишають журналістську творчість нинішні

випускники університету, вихованці факультету Лариса Мороз, Діна Хвостик, Олена Бачуріна, Яна Четверик...

Отримавши диплом фахівця з обраної спеціальності, вони вже мають додаток до диплома зі спеціальності «журналістика», адже успішно впоралися з навчальним планом і склали екзамен з «Основ журналістики», «Етики і психології журналістської творчості», «Теорії і практики журналістської майстерності», «Основ видавничої справи», «Історії вітчизняної та зарубіжної преси», «Мови засобів масової інформації», опанували нові комп'ютерні технології.

А що найголовніше – вони відкрили для себе світ творчості. Ти зрозумієш це, читачу, мандруючи сторінками нашої газети.

А всіх небайдужих до журналістської справи запрошуємо до себе на навчання. Довідки у кабінеті №232 нового корпусу.

*Олександр Забарний,
член Національної спілки журналістів України*

28 червня – День конституції України

«Ніхто нам не збудує держави, коли ми самі її собі не збудуємо, і ніхто не зробить з нас нації, коли ми самі нацією не схочемо бути»

В.Липинський

День 28 червня 1996 року записаний золотими літерами в історії нашого народу. Адже саме цього дня була прийнята і затверджена Конституція незалежної держави – України. Найвищий закон утверджує багатовікове прагнення українського народу до незалежної і власної держави.

У час значних кардинальних змін у суспільстві, дуже часто постає питання: «А чи живемо ми за законами нашої держави?». На перший погляд, дати відповідь на це запитання легко. Але...

Гортаючи Конституцію та читаючи її рядки, найбільше привертає увагу 2-й розділ «Права, свободи та обов'язки людини і громадянина», у якому є статті, що стосуються нас, нашого життя, наших прав».

Цікавою, на мою думку, є стаття №24 Конституції України, у якій записано: «Громадяни мають рівні конституційні права і свободи та є рівними перед законом». Отже, всі ми маємо однаковий обсяг прав, і всі ми на рівних засадах повинні виконувати закони та нести відповідальність за їх порушення. Але чомусь дуже часто трапляються випадки, коли люди, які мають гроші, не несуть ніякої відповідальності за порушення законів. Так що ж тоді виходить, що Основний закон не однаковий для всіх?

Не менш цікавою і актуальною, адже 1 червня – Міжнародний день захисту дітей, є стаття 51, у якій говориться про те, що батьки повинні виховувати дитину до повноліття, дбати про її здоров'я матеріальне забезпечення та навчання, готувати до самостійного життя.

Але на кожному кроці ми зустрічаємося з батьківською недбалістю, безвідповідальністю, і навіть жорстоким дітовбивством (випадок, який стався у травні цього у Чернігові, коли

школярка, народивши дитину, викинула її з вікна своєї квартири), на жаль, такі випадки зустрічаються дуже часто. Є багато випадків позбавлення батьківських прав через алкоголь, наркоманію. Яка доля чекає на покинуту дитину? Злидні, голод, холодні вулиці? Тоді як же стаття 51 Конституції.

Аналізуючи такі приклади (а їх можна назвати ще дуже багато), ми повинні раз і назавжди визначитись і в чому головна причина такого ставлення до Основного Закону, в тому, що поняття «закон» в нашому суспільстві не сприймається як таке, чи в недоліках самих законів.

Відповідь на це питання не можуть дати і можновладці, які знову хочуть змінити Конституцію, яка проіснувала 14 років, тоді як в США Конституція не змінювалася з часів прийняття.

Я вважаю, що проблема не в недосконалості законів, а в тому, що громадяни не вмюють, а, може, просто не хочуть їх виконувати. Але кожний громадянин повинен визначитись, що для нього означає Основний Закон України, і усвідомити, що розбудова держави, її майбутнє, дієвість Конституції у великій мірі залежить від свідомості й особистого внеску кожного з нас.

*Алла Трухан,
випускниця спеціальності «журналістика» центру суміжних професій*

Професія журналіста

Усіх, мабуть, хоча б раз у житті приваблювала професія журналіста і ви казали собі: «А що тут складного? І я так зможу». Та все не так просто як здається. Давайте все ж таки розберемося. Чому професія журналіста така цікава. І для початку зазначимо позитивні сторони, співвідносячи їх з протилежними.

По-перше, журналістика приваблює людину творчим характером роботи із вільним графіком, коли в принципі тебе не обтяжують чіткі норми робочого дня та щоденні придирки шефа. Дійсно, журналіст здається досить вільною людиною, у якої робота залежить від її бажання. Проте не варто забувати, що така людина повинна завжди бути готова до праці, готова прокидатися опівночі від дзвінка шефа і через 15 хвилин опинитися у центрі подій. Журналіста характеризує і оперативність, і самовіддача. Швидкий темп життя призводить до того, що професія журналіста за даними Українського агентства УНІАТ займає II місце серед стресових професій (після шахтарів та міліціонерів). І все це аж ніяк не сприяє покращенню здоров'я людини! Зате скільки захоплюючих емоцій!..

По-друге, професія змушує журналіста докопуватися до сутності явищ, доносити до людей правду і боротися за справедливість. Журналіст має бути чесним, адже він формує суспільну свідомість і громадську думку. Непогано, чи не так? Мати таку силу слова, стати відомою чи публічною людиною... Проте не варто забувати, що ця професія не визнає помилок. Журналіст має відповідати, морально і юридично відповідати за кожне написане ним слово. Він, можна сказати, виховує людську душу, моральні цінності та суспільні погляди на життя. Але ж не варто випускати то факт, що професія журналіста досить небезпечна. Не кожен захоче, щоб про нього розповідали правду, чи просто знали цю правду. А хто ж, як не журналіст повинен завжди бути в курсі подій, володіти інформацією, особливо допоміжною, навіть такої, яку він використовувати не збирається. Практика життя показує нам наслідки чесної роботи журналістів, які виявилися

небажаними носіями небезпечної для когось інформації. Проте цей аспект даної професії не лякає людей цілеспрямованих, ініціативних і творчих. Уперед у боротьбі за правду!

По-третє, журналістика приваблює людину тим, що вона дає можливість знайомитися і спілкуватися із відомими особами, багато подорожувати, прожити цікаве життя, першим виявитися у вирі подій і осягти глибину того, що сталося. Цікаво, дійсно, цікаво. Але таке задоволення супроводжується важкою працею. Саме тому журналістику часто називають ремеслом: за браком часу журналіст на завжди має змогу відкритися повністю. Журналістика – це галузь універсальної духовної діяльності, безкінечне самовдосконалення, яка великою мірою залежить від таланту. Проте варто зазначити, що люди цієї професії дуже ерудовані і компетентні у багатьох сферах. Адже журналістика ввбрала в себе риси безлічі професій: психолога, актора, педагога, лікаря, режисера, письменника, юриста тощо. Правду говорять, що журналіст повинен знати все про небагато і небагато про все.

Мене у професії журналіста привабила можливість само реалізуватися, спробувати себе у цій сфері. Знаєте, дуже цікаво! Відкриваєш у собі нові можливості, нові таланти, про які навіть не підозрював. Знайомишся із багатьма відомими та просто цікавими людьми, зав'язуються стосунки на майбутнє. До того ж, це велика дорога в світ, у майбутнє. Звісно, є й свої труднощі. Та кому зараз легко? І повірте, результат, який ви отримаєте, вартий боротьби із перешкодами: те, що нас не зламає, зробить нас сильнішими.

*Дарія Іванишина,
випускниця центру суміжних професій спеціальності «журналістика»*

Міжнародний день захисту дітей

1 червня – це, перш за все, початок літа, початок літніх канікул у школярів. Але також 1 червня відзначається Міжнародний день захисту дітей, головна ідея якого – нагадати суспільству про те, що у світі й досі існує багато проблем, пов'язаних з розвитком і благополуччям дітей.

Близько ста мільйонів дітей по всьому світу не можуть ходити до школи, більше десяти мільйонів дітей помирає кожного року через нестачу медикаментів, близько мільйона дітей не мають даху над головою і можливості регулярного харчування. Багато дітей залишаються без батьківського піклування, а є ще й проблема сімей, де порушуються права дитини.

І ось 1 червня світова спільнота звертає увагу на ці проблеми, намагається знайти шляхи забезпечення дотримання прав і захисту дітей усього світу.

Але цей день – це також і свято дитинства, радості, тепла, яке приносять діти у цей світ. Тому в перший день літа влаштовуються розважальні заходи для дітей: різні конкурси, шоу, концерти, які повинні дарувати радість дітям, особливо тим, що позбавлені її в повсякденному житті. А діти із благополучних родин можуть насолоджуватися тим, що вони мають.

Ми вирішили з нагоди цього дня звернути увагу наших читачів на тих дітей, які знаходяться поряд з нами, це діти, що народилися і виховуються у батьків, які обоє, або хтось один навчаються. Тобто як почувають себе діти і батьки в студентських сім'ях.

За даними профспілкової організації в Ніжинському державному університеті навчається 19 студентських сімей, які проживають у гуртожитку, тобто позбавлені підтримки своїх батьків та рідних. А всього наші студенти виховують 70 дітей. Як їм вдається поєднувати навчання і виховання дітей? Адже, не секрет, що останнім часом студенти нарікають на посилену складність навчання. На це питання намагалася знайти відповідь Вікторія Шапарець.

Чи легко бути мамою і студенткою?

На вулиці, у громадському транспорті ми часто мимоволі стаємо свідками розмов жінок, які скаржаться одна одній на труднощі сучасного життя, на те, як важко в наш час забезпечувати дітей-студентів. Схоже, ці люди подолали чимало труднощів у житті якось подолають і цю. Аж раптом я почула дивну фразу: «А я мама студентки-мами». «Мабуть, це ще важче», – подумала я і згадала про свою сусідку по кімнаті, а ще – про дівчину, яка мешкає поверхом вище у гуртожитку. Ми вчимося на одному курсі, але вони вже мають власних донечок. Їхньому щастю багато хто заздрить – все встигають; росте мамина підтримка. Але як же живеться їм, мамам і ще дітям водночас? Я вирішила поспілкуватися зі своєю подругою Інною.

– Я знаю, що трохи більше року тому ти народила дівчинку. Чи змінила ця подія твоє життя?

– Звичайно. Життя моє змінилося кардинально. Раніше я не могла уявити навіть крапельки тих почуттів, які переповнюють кожен мить мого життя тепер. Змінився погляд на світ, і усі проблеми студентського життя перемістилися на другий план.

– Чи усвідомлювала ти можливість подібних змін раніше?

– Раніше? Мабуть, ні. Я не усвідомлювала повністю усієї відповідальності та складності материнства. А ось тепер я ніяк не можу забути слів однієї молодої викладачки, яка якось після заняття радила нам не обвішувати своє життя пелюшками в такі юні роки. Тепер я повністю зрозуміла зміст цих слів.

– Як тобі вдається поєднувати навчання та догляд за дитиною?

– Сніжана моя народилася взимку, якраз під час зимової сесії, яку я склала достроково. Семестр я навчалася за індивідуальним планом, а потім – літні канікули. А от із початком нового навчального року переді мною постало кілька важливих питань: «Як вчитися далі? Де жити? Що робити з донечкою?». Як на мене, всі ці речі дуже відповідальні і прийняти рішення мені допомогла мама, Лідія Михайлівна. Вона не хотіла, щоб я на останньому курсі перевелася на заочне відділення і втратила другу спеціальність. Тому і погодилась доглядати за онучкою.

– Мабуть, нелегко було залишити маленьку вдома?

– «Нелегко» – це не зовсім те слово. Але тепер я розумію, що кращого варіанту я б і сама не придумала. Я впевнена, що не змогла б поєднати підручники і конспекти, лекції і семінари з пелюшками і пляшечками. Окрім того, я маю яскравий приклад того, як

нелегко отримати кімнату у гуртожитку з дитиною на руках. Адже у нас поряд живе подружня пара з донечкою. І їм дуже складно приділяти дитині всю необхідну увагу і ще й навчатися. Тому я дуже вдячна мамі, яка мене підтримує і допомагає.

Окрім того, моя ситуація здалася вигідною дівчатам із моєї групи. І вже тепер у нас не одна моя мама з татом виховують онучку. Ще дві студентки залишили своїх дітей на бабусь.

– А як у наш час держава підтримує молоду маму-студентку?

– Своє матеріальне становище я не хотіла б коментувати. Я думаю, це й так усім зрозуміло, що грошей у наш час багато не буває. Але я можу просто констатувати факти. Я отримала одноразову допомогу при народженні дитини, і отримую щомісячну допомогу на дитину до трьох років як малозабезпечена сім'я. Окрім того, під час сесії я не набрала необхідну суму балів для стипендії, але отримую соціальну стипендію, а до Нового року – подарунок доні.

– Як щодо викладачів? Чи змінили вони своє ставлення до тебе, як до мами?

– Тут я не маю права скаржитися. Літню сесію я склала успішно. І допомогла мені не лише підтримка одногрупників, а й чуйне ставлення викладачів. Я навіть зіштовхнулася із дещо парадоксальною ситуацією: викладачі, які, за словами студентів моєї групи, були надто вимогливими, до мене поставилися що

якнайкраще, за що ми їм дуже вдячні.

– Хто ж, на твою думку, щасливіший – ти, молода матуся, чи твоя мама?

– Ой, щастя безмежне у обох. Особливо тепер, коли воно почало бігати і вже не має потреби чекати на якусь забавку. Раніше. Коли я ще була вдома, готувалася до екзаменів, мені було аж сумно, коли я бачила, що моя

маленька грається не м'ячиком чи лялькою як інші діти, а моїми зошитами та книжками, які завжди були поруч. Але тепер я навіть починаю радіти, коли бачу як вона годинами гортає свої книжечки, роздивляється малюнки, хоче, щоб я їй щось розказала, пояснила.

– Мабуть, вона ще немовлятком звикла до навчання і виросте старанною і розумною дівчинкою, вдячною мамі і бабусі.

– Я б дуже цього хотіла.

*Розмову вела Вікторія Шапарець,
випускниця центру суміжних професій спеціальності «журналістика»*

Це вона – літня практика

«Практика»... Таке захоплююче і таке жахаюче для кожного студента слово.

Це завжди щось нове, сповнене незабутніми емоціями та важкою, кропіткою (принаймні, хочеться в це вірити) працею. Студенти завжди з нетерпінням чекають на практику, хоч і з певним острахом.

Кожне літо приносить не лише тепло, довгі дні, сесію... а й саму практику. І літо 2008 року не стане виключенням для студентів третього курсу. Їх чекатиме безліч

несподіванок і пригод: вперше в житті вони їдуть в літні оздоровчі табори в якості вожатих. І тому треба налаштувати себе на відповідальну працю, роботу з дітьми, їх виховання, одяг, розваги, харчування, заколисування... Це далеко не весь перелік вожацьких обов'язків. Звісно, що до поїздки у табори готуються, шукають, виписують конкурси, які можна буде провести з дітьми, вигадують незвичайні ігрові програми, вчать методик роботи в літніх оздоровчих таборах відпочинку. Весь знайдений матеріал обов'язково перевіряється на яскравість, цікавість, розвиток (інтелектуальний, фізичний, духовний) та доцільність використання. Випробовується все це як на братиках, сестричках, племінниках, так і на одногрупниках, друзях, знайомих, батьках (у крайньому випадку).

І от остання пара закінчилася, сесія (дострокова! – така жертва заради практики) підійшла до свого логічного – чи не дуже – завершення і студенти готові вирушати в бій. Пакуються речі, пишуться списки потрібних, щоб нічого не забути, задалегідь пройдене медичне обстеження... Усі збираються їхати. Чого ж вони очікують? Романтичне уявлення про проходження практики спонукає студентів мріяти про відпочинок, зароблені власною працею гроші, гарну засмагу, купання в морі, прогулянки ночами, пісні під гітару з компанією після вкладання дітей спати, цікаві програми, вікторини, концерти... і щодня – захоплення, нові емоції, насолода свободою і щастям. Що ж, кожному своє. Багато є таких, хто з тими ж уявленнями і повернувся. Але, як відомо стало від студентів «старшого покоління», бували й випадки, коли практика ставала кропіткою працею без нагороди. У цьому, як ви бачите, погляди різняться. Проте, всі єдині в одному: всю романтичність і радість проходження практики псує документація, яку треба обов'язково здавати. Та, гадаю, що цей мінус перекривають позитивні та яскраві моменти, які на нас, студентів третього курсу, очікують.

Ми сповнені наснаги і готові до нових пригод та праці. Побажайте нам успіхів.

*Дарія Іванишина,
випускниця спеціальності «журналістика» центру суміжних професій*

Літня педагогічна практика.

Літо... безмежна, скупана у яскравій коловерті річок та озер, далечинь.

Приємною прохолодою вабить до себе росяниста стежина, що веде до лісу, а калина одягає на серце білувато-терпкий вінок... Літо –пора відпочинку, надій і сподівань.

Для студентів-третьокурсників нашого університету літо – це ще й пора літньої виховної практики у дитячих оздоровчих таборах і на пришкільних майданчиках. Пора, від якої вони очікують чогось незвичайного, грандіозного.

На мою думку, літня практика – важливий етап у розвитку та становленні вчителя, вихователя, адже це перша практика, коли

потрібно нести відповідальність за дітей, піклуватися про них. Тому ми, студенти, відчуваємо страх перед початком практики. І часто задаємо собі питання: як складуться стосунки з дітьми, з керівниками табору, чи зуміємо зорієнтуватися у складній педагогічній ситуації? Та разом з тим ми відчуваємо і радість від нових вражень, нових випробувань. Особливо пишаємося, коли вдається налагодити гарні стосунки і з дітьми, і з педагогами-керівниками, і часто – з батьками дітей.

Минулого року я, як і всі студенти третього курсу, проходила літню педагогічну практику. Перед її початком мріяла про те, як буду налагоджувати контакт з дітьми, співпрацювати з ними, спробую заслужити їхню любов і повагу. Повинна сказати, що мої мрії збулися: про виховну практику у мене залишилися якнайприємніші спогади, гарні враження, а ще – безліч фотокарток.

Звичайно, заслужити любов дітей було нелегко, для цього треба були наполегливість, терпіння, щиро перейматися дитячими проблемами, турботами, переживаннями. Адже дитячі проблеми – це дуже серйозно для них, навіть якщо вони здаються нам незначними. Для того, щоб діти повірили тобі, треба бути з ними цілковито відвертими, щирими, вкладати у них душу.

Тому, шановні третьокурсники, не бійтеся відкривати свої серця дітям, товаришуйте з ними – і тоді у вас залишаться лише приємні спогади про літню практику.

Алла Трухан

Учитель, що навчає прекрасному...

Професія вчителя – важка і відповідальна, вчитель, як і лікар, не може припускатися помилок, бо в його руках – душі учнів. Учитель – це художник, що малює прекрасне на полотні учнівських думок, сіє в їхніх душах розумне, добре, вічне. Усе життя ми пам'ятаємо своїх наставників, а вони – живуть у своїх учнях. Учитель – це горде, славне звання!

«Серце віддаю дітям» – ці слова Сухомлинського стали життєвим кредом доцента кафедри зарубіжної літератури Григорія Анатолійовича Киричка – талановитого педагога, мудрого наставника і просто хорошої людини. Уже багато років Григорій Анатолійович працює на освітянській ниві, «віддає своє серце» студентам Ніжинського державного університету, прищеплює любов до літератури, навчає прекрасному.

Народився Г.А.Киричок у мальовничому селі Рудьківка на Бобровиччині. Зростав серед чарівної природи: ліс, річка, поле справили на хлопчика неабияке враження, тому і зараз, згадуючи місце, де народився і зростав, відчуває запах трави, ніжній дотик прохолодної вранішньої роси.

Як і всі діти, пішов до школи. Навчався старанно, кохався у рідному слові, багато читав. Уже у 5 класі вперше спробував себе у ролі вчителя, коли вчителька довірила провести урок математики. З того часу не сумнівався – обов'язково стане вчителем.

Говорять, що дитячі мрії дуже сильні, отже, обов'язково стають реальністю. Тому не дивно, що після закінчення школи юнак став студентом філологічного факультету Ніжинського державного педагогічного інституту імені Миколи Гоголя. Щодо вибору факультету не могло бути й мови: з раннього дитинства був оточений казками, виховувався на творах літератури, а книга і любов до слова – невіддільні. Ніжин обрав тому, що було близько їздити додому, але тоді ще не знав, що стане Ніжин для нього рідною домівкою, що саме тут він зустріне дружину, створить сім'ю.

Студентські роки найкращі, але швидкоплинні. Не встиг оглянутися – закінчилося навчання у вузі, але Григорій Анатолієвич так і залишився серед студентських лав вже як викладач.

Нині Г.А.Киричок – шанована у Ніжині людина. Його поважають колеги, люблять студенти. Найбільше у своїй професії Григорій Анатолійович цінує ситуацію діалогізму бо за його словами, прекрасно, коли тебе розуміють, йдуть на діалог. У професії педагога – це головне. Та й життя, вважає Григорій Анатолійович, – це пошуки діалогу зі світом, з людьми, з самим собою.

Я дуже рада, що маю такого наставника як Григорія Анатолійович. Яюсь, під час нашої розмови він процитував слова Тютчева:

«Нам не дано предугадать,

Чем сердце наше отзовется».

Мені хочеться запевнити, що те, чому навчає нас Григорій Анатолійович, ми обов'язково запам'ятаємо і понесемо у життя, що серце наше буде відкликатися лише на добрі справи.

*Алла Трухан,
випускниця центру суміжних професій спеціальності «журналістика»*

Це була її 63 вільна весна...

Землю вкрив зелений килим молодої трави. Деревя вже повністю одяглися у нове вбрання. Зацвів бузок і залив своїм ароматом тепле уже повітря. З-під широкого листя посміхається дрібними квітами-намистинками конвалія. До нас прийшла 63 вільна весна.

9 травня ми йдемо вулицями у справах і зустрічаємо кількох ветеранів з оберемками квітів. Саме кількох, бо з кожною весною все менше лишається їх, живих очевидців одного з найстрашніших лих нашого народу – Великої Вітчизняної війни. На їхніх обличчях – посмішки, а в очах – сум. Це сльози радості мирному небу, а сум – за фронтовими товаришами, яких так і не відпустила війна.

Наче зовсім недавно нашою вулицею цього дня завжди йшла сивочола бабуся з такими ж сивими очима, лагідно посміхалась, вітала зі святом. Ми, ще маленькими, не розуміли, як могла бути ця бабуся пов'язана з війною, про яку чули від дідуся. Та виявляється, це страхіття не оминуло ні жінок, ні дітей.

Народилася Олександра Андріївна у Воронежській області 22 травня 1922 року. закінчила 7 класів, Воронежський медичний технікум. У 1940 році поїхала в Курську область для проходження практики. Яюсь взимку заблукала і натрапила на військову частину. Там і познайомилась Олександра Андріївна з Миколою Михайловичем Правдивцем, якого щиро покохала. Та практика скінчилася. Молоду спеціалістку направили на роботу в м.Воронеж. А тут і війна.

У 1941 році її призвали у військовий шпиталь, де працювала операційною сестрою. І знову доля звела їх з Миколою Михайловичем. Саме у шпиталі вони і зустрілися. Та солдат був надзвичайно важко поранений, його переправили на Алтай, закоханих знову розлучили. Та те, що судилося, ні возом не об'їдеш, ні пішки не об'їдеш. Під Сталінградом вони знову зустрілися і вже не розлучалися, одружилися, і в 1944 році в Одесі Олександра Андріївна народила сина Олександра. Малюка загорнули у солдатську білизну, шматок старої ковдри – так з перших годин він почав жити за фронтовими законами. Війна, перемога, подружжя, материнство – все це оточило жінку немов полон. Через 6 місяців вона відвезла сина додому у Воронеж. А сама пліч-о-пліч з чоловіком продовжувала рухатися Дунаєм до Відня з Третім Українським фронтом. Так йшла до Перемоги лейтенант медичної служби О.А.Правдивець. Війна відібрала її юність і видала заміж, порадувала кохання і нагородила щастям материнства.

Настали мирні будні, сповнені радості і турбот. Сім'я переїхала до Прилук на батьківщину Миколи Михайловича. Уже після перемоги у колишнього солдата та фронтової медсестри народилися сини Микола, Михайло, Володимир та Василь. Жити б та радіти. Але несподіване лихо прийшло до хати – 1969 року помер Микола Михайлович, Олександра Андріївна залишилася вдовою, яка знаходила розраду тільки в дітях. Ні мати, ні батько не нав'язували вибору життєвого шляху, але дуже зраділи, коли діти вирішили вступати до військового училища. Четверо з п'яти обрали дорогу в небо.

Служба розкидала братів різними куточками великої країни. Олександра Андріївна чекала на своїх пташенят вдома. Працювала на різних посадах, була членом спілки Ветеранів міста Прилуки. Та ніколи вона не була самотньою, бо не раз доглядала за дітьми сусідів, знайомих. Лагідній, привітній бабусі довіряли не лише зайняті на роботі мами й тата.

Розбишаки-хлопчики несміливі дівчатка заслуховувалися її історіями про надзвичайні зими на півночі, про красу Дунаю навесні, про відвагу та мужність солдат на шляху до перемоги. Саме у ті хвилини вона була наче десь далеко-далеко – під Курськом, Сталінградом, Віднем. І не один хлопчик тоді раз і назавжди вирішив стати схожим на того солдата зі шпиталю, який, не зважаючи на смертельне поранення, зміг вижити і дійти до Берліну, захистити своє кохання і мирне життя.

А дівчатка мріяли стати лікарями, щоб рятувати їхні життя і позбавляти від страждань хворих.

Очі її були тоді немов бездонні і сяючі. Та ніколи у них не було стільки щастя, як тоді, коли за святковим столом у саду серед яблуневого цвіту зліталися у День світлої Перемоги до батьківської хати усі сини, двоє з яких уже встигли відчувати війну на собі, побувавши в Афганістані; сини, які продовжуючи батьків шлях щодня піднімаються в небо і охороняють його, таке мирне і ясне, яке відвоювали у фашистів їх мама й тато. У той день вони згадують батька і власних бойових товаришів. А очі матері виблискують від сліз щастям.

Цього року вона уже не йтиме нашою вулицею. Та її сини зберуться у тому ж саду. Усі разом, як завжди цього дня, і подякувати мамі за цей день.

Вікторія Шапарець

Сонячний зайчик

Сонячний зайчик ласкавим котеням торкнувся подушки, потім, подумавши декілька секунд, перескочив на обличчя, залоскотав золотистим теплом.

Розплющую очі. Перше, на що впав погляд, – яскравий сніп світла на стелі, який невідомо як пробився через вчора щільно закриті штори. Не дивує ні цей сонячний відблиск, несміливий натяк на розмаїття зимового дня там, надворі, ні те, що в кімнаті досі панує напівтемрява. На душі якось порожньо, сіро. Немає ні почуттів, ні емоцій.

Встаю, відкриваю штори. Перше враження - щастя: випав довгоочікуваний сніг. Мільярдами безцінних алмазів, непорушних в своїй первозданній красоті, він заповнив усе. Але це тільки враження, маленька сходинка назад, у дитинство, де цей сніг – щастя. Зараз він – інертний відблиск минулого. Розум намагається пригадати, чому так порожньо на душі, а вона не відкриває своїх пустих таємниць. Знадвору проривається якийсь шум, голоси, і я нарешті пригадую: слова. Слова, сказані вчора: «Ми зовсім різні. Так не може

продовжуватись». Слова, вони досі відлунюють в душі, наповнюючи її, – ні, забираючи з неї все. Все, чим жила раніше, все, що було до них, до цих слів.

Різко закриваю вікно, знову повертаючи кімнату до її колишньої напівтемряви. Відходжу від вікна, сідаю на ліжко. Щось починає прояснюватись, розум знов бере верх над почуттями.

А сонячні зайчики стрибають по стіні, сліплячи очі своїм безтурботним дитячим щастям.

Галина Чешко

Зорі також плачуть

Мені просто погано... Мрякою днів обіймає осінь. Такою холодною сирістю почуттів не зігрієш серце поета. А де ж тоді шукати наснаги, плодами якої стали б вірші? Де? У темних калюжах щойно розталого снігу? Поміж вічно сплячих студентів на витоптаних університетських алеях? У нещирих посмішках знайомих? У холодних альтанках «Десяточки»?...

Тяжко... Ідеш і чуєш запах втомленості природи. Дереву більше не бажають тримати листочки, тож тихо відпускають своїх діток до землі...

Несправедливо... Учора я ще бачила яскраво-багрянку одіж на осиці, а сьогодні - вона, мов сирітка, стоїть поміж вічнозелених туй...

Похмуро... Передчуття дощу, що доповнив би ідеальний осінній пейзаж, стає дедалі гостріше, а намокнути не хочеться - від такого «щедрого дару» можна втратити волосся. А що ж залишиться мені? Одна лиш тінь як відбиток справжньої мене. Та краще вже без волосся, ніж буз совісті...

Нестерпно... Почуття самотності вичавлює серце. Краплинами крові падають перші сльози небес. Зриваються з неосяжного небосхилу і летять в прірву невідомості... Виходить, що зорі також плачуть...

Василина Сіденко

Музей Олександра Довженка у Сосниці

23 січня 1960 року гостинно розчинив свої двері перед першими відвідувачами Сосницький літературно-меморіальний музей Олександра Петровича Довженка. З тих пір сотні тисяч людей з усіх кінців країни, з далеких закордонів приїздили сюди, у цей затишний куточок чернігівської землі, щоб скласти данину щирої шани

великому синові українського народу, чия творчість увійшла золотою сторінкою в історію світової культури.

...Уже понад сто років привітно біліє крізь кучеряві віти проста селянська хатина під солом'яною стріхою. У цій хатині 10 вересня 1894 року народився Олександр Довженко, на цьому подвір'ї минало його босоноге дитинство, звідси пішов він у життєві університети, щоб повернутися до рідної домівки увічненим у бронзі, книгах, піснях.

Зустрічає відвідувачів біля хати юний Сашко, залюблений у життя мрійливий хлопчина. Здається, шойно вийшов він з батьківського дому, спинився за ворітьми й задивився в своє майбутнє, на порозі якого стоїть. Створили цей пам'ятник скульптор А.Фуженко й архітектор М.Ігнащенко.

У хаті-музеї та садибі в основному відтворено ту обстановку, в якій зростав малий Сашко. Бачимо і старий колодязь із журавлем та цеберком; і ворота з дашком-гострячком; і клуню, де зберігається господарський реманент. А за хатою буяє сад; частина дерев у ньому посаджена ще членами родини Довженків, зокрема груша-спасівка – Семеном Тарасовичем; ростуть тут і дерева, що їх посадили Юлія Солнцева, дружина О.Довженка, письменник Олександр

Підсуха та ін. Попід хатою стелеться барвінок, улітку шелестить шовкова трава, квітують жоржини, чорнобривці, красоля, кручені паничі, мальви. Тут же, на подвір'ї, в оточенні ніжних троянд і святкових соняшників височить скульптурне погруддя О.Довженка, створене Л.Козубом.

У меморіальній хаті зібрано предмети селянського побуту, багато з яких належало родині Довженків. У першій кімнаті відразу впадає в очі колиска, що звисає з-під стелі на вервечках ще з минулого століття. Над нею мати-страдниця Одарка Єрмолаївна співала пісень своїм дітям. Як прекрасно сказав Ю. Збанацький, ця скромна, немудра селянська колиска виколисала цілий рід Довженків, виколисала велетня розуму і художнього духу цілого народу...

Чільне місце в кімнаті займає, як і годиться, велика піч, на черені якої в збіжжі, що сушилося, любив спати маленький Сашко. Обіч печі – широкий піл, де спали діти. Уздовж стін стоять лави, між ними стіл, за який сідала вся чимала сім'я, і традиційний хліб-сіль на ньому. На стіні висить старовинний годинник.

Із загальної кімнати двері ведуть у світлицю. Дивляться на нас з портретів над ліжком батьки Олександра Петровича – Петро Семенович та Одарка Єрмолаївна. За переказами, далекі предки їх прибули в Сосницю з Полтавщини. Олександр

Довженко оспівав свого батька в автобіографічній кіноповісті «Зачарована Десна» (1957) з глибокою синівською любов'ю, навівши безліч характерних рис внутрішньої і зовнішньої краси, гордої вдачі цього істинного трударя землі: «руки широкі і щедрі»; «як вправно робив, який був дужий і чистий»; «жарт любив, точене, влучне слово»; «великі розумні сірі очі, тільки в очах було повно смутку: тяжкі кайдани неписьменності і несвободи»; «з нього можна було писати лицарів, богів, апостолів, великих учених чи сіятелів – він годився на все». І про матір: «...Народжена для пісень, проплакала все своє життя, проводжаючи... навіки!» В Одарки Єрмолаївни було 14 дітей, та в доросле життя пішли тільки двоє – Олександр і Поліна (Паша). Мерли діти малими й дорослими. Так, від пошесті в один день померло чотири хлопчики. Тож і згадує О.Довженко в «Автобіографії» (1939), що в рідній його хаті було «плачу і смутку багато, і вельми багато журби...» Малий Сашко взяв від неньки мову рідну, перейняв пісню рідну, любов до всього живого, що квітує, буяє, прикрашає землю, «що проізрастає», від батька ж запозичив розмах у кожному ділі. А ще успадкував він від батьків, від свого народу невичерпну шану до землі-годувальниці, до Вітчизни, до природи, – любов, яка визначила зміст і плин усього життя митця.

Хату Довженків прикрашають неодмінні атрибути всіх українських народних обрядів – рушники. Вишиті вони в кінці минулого століття, у традиційному місцевому стилі, якому притаманні сюжетний малюнок, вишиті на полі цитати з пісень або прислів'я, ініціали господині.

Немає, мабуть, жодної людини, котра б, побувавши в цій простій селянській оселі, у цьому священному для народу місці, не відчула душевної потреби низько вклонитися її порогу. Як гарно висловила почуття трепетного зворушення група письменників: «Звичайна селянська хата, а заходим у неї, мов у храм»!

На цій же садибі стоїть новий будинок, споруджений у 1964 році, до 70-річчя від дня народження митця. Тут розміщено експозицію, що докладно висвітлює життєвий і творчий шлях О.П.Довженка.

Огляд починається з вестибюля, де встановлено скульптурний портрет співця зачарованої Десни (автор Г.Пивоваров). Своєрідним епіграфом до експозиції звучать факсимільно писані відомі Довженкові слова: «Я СИН СВОГО ЧАСУ І ВЕСЬ НАЛЕЖУ СУЧАСНИКАМ СВОЇМ».

Матеріали першого залу охоплюють період життя О.Довженка від дитинства до 1926 року. Вітрини містять різноманітні документи, що стосуються роботи О.Довженка за кордоном. Відвідувачі музею мають змогу ознайомитися з численними творами Довженка-

художника. На окремому стенді експонуються написані ним портрети В.Блакитного, Г.Петровського, В.Сосюри, П.Тичини, автопортрет. Тут же політичні плакати, карикатури, сатиричні малюнки, реклами до кінофільмів. Завершує розповідь про художницьку спадщину Довженка великий альбом, на сторінках якого вміщено дружні шаржі на Остапа Вишню, Володимира Сосюру, Павла Тичину, портрет Тараса Шевченка, зарисовки до кінофільму «Мічурін» тощо.

Огляд другого залу музею, де представлений шлях Довженка в кіно, починається саме з фотографії вхідних воріт Одеської кінофабрики, куди приїхав Олександр Петрович 22 червня 1926 року і де почав працювати спочатку сценаристом, а потім режисером. Представлено фрагменти з перших його стрічок – короткометражних комедій «Вася-реформатор» і «Ягідка кохання». В експозиції подано фрагменти з кінострічок, цікаві фотографії знімальної групи й О.Довженка, рекламні афіші, зроблені під час роботи над фільмом, вислови В.Маяковського, А.Луначарського та ін.

*Матеріал підготувала
Вікторія Шапарець*